

Yksityisteiden avustusperusteet 1.1.2024 alkaen

Yleistä

Lahden kaupunki avustaa yksityisteitä vuosittain käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Kaupunki myöntää avustuksia avustusehtojen mukaisesti tien kunnossapitoon ja perusparantamiseen. Kaupunki ei avusta uusien yksityisteiden rakentamista.

Yksityistielaki 84§

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Tien kunnossapito ja perusparannus

Tien kunnossapidolla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla tie pidetään sen nykyisessä kunnossa eli tie saatetaan entiselleen liikenteen aiheuttaman kulumisen jälkeen.

Tien perusparantamisella tarkoitetaan ennestään olevan tien siirtämistä tai oikaisemista, levittämistä tai muuta parantamista.

Tarkemmat ohjeet erillisenä.

Avustusta saadakseen tiekunnan on täytettävä seuraavat ehdot (kunnossapito ja perusparannus):

- Yksityistiellä on perustettu tiekunta.
- Tiekkunnan ajantasaiset tiedot tulee olla ilmoitettu Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin.
 - Kaupungin avustusta saavien tiekkuntien tulee ilmoittaa tiedot myös kaupungille.
- Tiekkunnan liikenteenohjaukseen liittyvät tiedot tulee olla ilmoitettu kansalliseen tie- ja katuverkoston Digiroad-tietojärjestelmään.
 - Digiroadiin tulee tehdä ilmoitus myös siinä tapauksessa, että rajoituksia ei ole.
 - Ilmoituksen tekemisestä saa tositteen, joka on pyydettyessä esitettävä kaupungille.
- Tiekkunnan vastuulla olevan tiestön vaikutuspiirissä tulee olla vähintään yksi Lahden kaupungin alueella sijaitseva vakituksessa asuinkäytössä oleva talous tai sillä on paikallisesti huomattavaa liikenteellistä merkitystä. Vakituksessa asuinkäytössä olevana taloutena pidetään asuntoa, jossa asutaan ympäri vuoden ja joka on väestötietojärjestelmään tallennettu asuinpaikkana.
- Tiekkunnan vastuulla olevan pysyvän asutuksen pääsytien hoitopituus tulee olla vähintään 1000 metriä Lahden kaupungin alueella.
- Tiekkunnan tulee vuosittain kerätä tiemaksuja tieosakkailta.

Kunnossapitoavustuksen määräytyminen:

- Avustukseen oikeuttavat hoito-, kunnossapito- ja yleiskustannukset voivat olla enintään kyseisen vuoden avustushakemusten mediaani euroa/km, enintään kuitenkin 2 000 euroa/km.
- Avustusta suoritetaan ainoastaan pysyvän asutuksen pääsytien osalta. Pysyvän asutuksen pääsytien pituudesta vähennetään 100 metriä kutakin osakkaana olevaa vakituksisesti asuttua kiinteistöä kohti. Jos kiinteistö on useamman kuin yhden

järjestäytyneen tiekunnan osakas, vähennys suoritetaan vain kiinteistöä lähinnä sijaitsevan tiekunnan osalta. Pysyvän asutuksen pääsytien vähennyksen tekee kaupunki. Hakija ilmoittaa koko tien pituuden.

- Avustus suoritetaan tiliselvitysten mukaisena jälkiavustuksena edellisen vuoden menojen perusteella.
- Kaupungin myöntämän avustuksen suuruus määräytyy talousarvioon varatun määrärahan mukaan. Kaupungin avustus on kuitenkin enintään 50 prosenttia hyväksytyistä avustukseen oikeuttavista kunnossapitokuluista.
- Merkittävillä läpikulkuteilla voidaan edellä mainitun avustusperusteen lisäksi käyttää lisäavustusta, jonka suuruus on 10 prosenttia hyväksytyistä avustukseen oikeuttavista kunnossapitokuluista.
- Tiekunnan tulee vuosittain kerätä tiemaksuja tieosakkailta. Mikäli tiemaksuja ei ole kerätty, avustusta ei myönnetä.
- Kaupungin toiminnasta johtuva palveluliikenne on sallittava ilman erillistä veloitusta silloin, kun palveluliikenne kohdistuu avustusta hakevan tiekunnan kiinteistölle, jolla olisi mahdollisuus hakea avustusta.
- Avustus on haettava elokuun loppuun mennessä. Mikäli hakemus saapuu myöhästyneenä, avustusta ei myönnetä.
- Alle sadan euron avustusta ei makseta.

Perusparannusavustuksen määräytyminen:

- Perusparannushankkeiden osalta tiekuntien tulee ilmoittaa hankkeesta kaupungille jo hanketta edeltävän vuoden elokuun loppuun mennessä, jotta kaupunki voi harkintansa mukaan ottaa sen huomioon talousarviossa. Ilmoituksen tulee sisältää lyhyt kuvaus hankkeesta ja alustava kustannusarvio. Ilmoituksen tekeminen on edellytys avustuksen hakemiselle / myöntämiselle.

- Perusparannusavustusta suoritetaan ainoastaan pysyvän asutuksen pääsytien osalta.
- Perusparannusavustus suoritetaan jälkiavustuksena toteutuneiden kustannusten mukaan.
- Perusparantamisen tulee perustua asianmukaiseen tiekunnan vuosikokouksen hyväksymään suunnitelmaan.
- Toteutuneiden kustannusten tulee olla vähintään 5000 euroa, jotta perusparannusavustusta voi hakea. Työn valmistumisesta tulee ilmoittaa kaupungille. Kaupunki tarkastaa tehdyn perusparannuksen.
- Kaupungin myöntämän avustuksen suuruus määräytyy talousarvioon varatun määrärahan ja hakemuksien määrän mukaan. Kaupungin perusparannusavustus on kuitenkin enintään 50 prosenttia perusparannuksen toteutuneista kustannuksista.
- Perusparannusavustusta on haettava perusparannushankkeen valmistumisen jälkeisen vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Mikäli hakemus saapuu myöhästyneenä, avustusta ei myönnetä.
- Perusparannusavustusta maksetaan todellisten kustannusten mukaan. Mikäli tiekunta saa hankkeeseen valtionavustusta tai muuta avustusta, kunnan avustusta maksetaan niin, että avustukset yhteensä ovat enintään hankkeen todelliset kustannukset.

Perusparannusavustusta voi hakea vapaamuotoisella hakemuksella perusparannushankkeen jälkeisen vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Perusparannusavustushakemuksen edellytyksenä on aiemmin kaupungille tehty ilmoitus hankkeesta. Hakemuksen mukaan liitetään kopio tiekunnan päätöksestä, tositteet toteutuneista kustannuksista ja kartta mille tienosalle perusparannusta on tehty.

Kaupungin kunnossapitoavustukseen oikeuttavat kunnossapitokulut

Kaupungin avustukseen oikeuttaviksi kunnossapitomenoiksi katsotaan kuuluvan mm. seuraavat toimenpiteet:

- ajoradan sorastus ja muu tienpitoaineen toimittaminen tielle
- tasaisuuden ja oikean poikkileikkausmuodon säilyttäminen höyläämällä tai lanaamalla
- toimenpiteet tien kuivana pitämiseksi, kuten sivu- ja laskuojien avaaminen
- vier- ja näkemäalueiden aluskasvillisuuden ja muiden näkyvyyttä haittaavien esteiden poistaminen
- päällysteen paikkaus ja tasoittaminen
- tiepölyn sitominen ja tien puhtaana pitäminen
- rumpujen kunnossapito ja korjaaminen
- siltojen kunnossapitäminen
- kaiteiden, liikenne- ja tiemerkkien asentaminen ja kunnossapito
- tiennimiviittojen kunnossapito ja korjaus
- auras ja liukkauden torjunta, talvihöyläys ja hiekoitus
- alv.

Tien kunnossapitoon ei sen sijaan katsota kuuluvan tien parantamistoimenpiteitä, kuten

- tien perusparantaminen
- ajoradan kantavuuden lisääminen
- uusien sivu- ja laskuojien kaivaminen tai siirtäminen
- siltojen ja isojen rumpujen rakentaminen (halkaisija vähintään 200 cm) ja uusiminen

Sillaksi katsotaan ne rakenteet, joiden vapaa aukko on yli 200 cm.

Tien kunnossapitokustannuksiksi hyväksytään ne hallintokustannukset, jotka aiheutuvat tien kunnossapidosta. Tällaisina kustannuksina voidaan pitää mm.

- kirjanpitokustannuksia
- lomake- ja toimistotarvikekustannuksia
- ilmoitus- ja tiedoksiantokuluja
- pankkien perimiä tiekunnan maksuliikenteen hoitokuluja
- lakisääteisten vakuutuksien maksuja
- toimitsijamiehen/hoitokunnan jäsenten, rahastonhoitajan, sihteerin ja tilintarkastajien kohtuullisia palkkioita
- tiekunnan asiain hoidosta aiheutuvia puheenjohtajan tai toimitsijamiehen kohtuullisia puhelin- ja matkakuluja.
- alv.

Hallintokustannusten määräksi voidaan yleensä hyväksyä enintään 10 % tien kunnossapitokustannusten määrästä.

Kaupungin avustuksen piiriin ei hyväksytä esim. seuraavia kustannuksia:

- tien kunnossapitoa varten otettujen lainojen korkokuluja
- kahvi- ja muista tarjoiluista aiheutuneita kuluja
- jätehuoltomaksuja, joita ei muutenkaan tulisi kierrättää tiekunnan kirjanpidon kautta tiekunnan toiselle tiekunnalle maksamia käyttökorvauksia, koska avustus maksetaan vain kertaalleen
- tiekunnan oikeudenkäyntikuluja.

Kaupungin perusparannusavustukseen oikeuttavat perusparannuskulut

Kaupungin avustukseen oikeuttaviksi perusparannusmenoiksi katsotaan kuuluvan mm. seuraavat toimenpiteet:

- siltojen ja isojen rumpujen rakentaminen (halkaisija vähintään 200 cm) ja uusiminen
- tien kantavuuden parantaminen, leikkaukset, pengerrykset
- uusien sivu- ja laskuojien kaivaminen tai siirtäminen

- tulva- ja routakohteiden korjaaminen
- liikenneturvallisuuden parantaminen

Tien parantamishankkeen suunnittelu- ja valvontakuluiksi hyväksytään enintään 10 % hankkeen kokonaiskustannuksista.